

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Alia difficultas expeditur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

ca ratione, sed ex extrinseca providentia & mantenentia Dei, quos articulo præcedenti impugnavimus. Secunda id contendit de peccato habituali, & negat de actuali. Ita Durandus, Victoria, Medina, Suarez, Salas, & alij. Tertia negat peccatum tam actuale quàm habituale posse cum visione & amore beatifico simul existere. Hanc ut probabiliorem sustinent Martinez, Ildephonus, Ioannes à S. Thoma, Marcus à Serra, & alij ex nostris Thomistis.

§. I.

Prima difficultas resolvitur.

Dico primò, non posse, etiam de absoluta Dei potentia, cum visione aut amore beatifico peccatum actuale componi.

80. Hæc conclusio sequitur ex fundamentis articulo præcedenti statutis: Nam juxta D. Thomam sic se habet respectu videntis Deum bonitas divina, sicut respectu non videntis Deum ratio boni in communi: At impossibile est per quamcumque potentiam, quod homo in via aliquid velit, nisi sub ratione boni in communi; cum malum ut tale non possit appeti, ut infra parebit: Ergo repugnat quod in patria videns Deum velit aliquid, nisi in ordine ad bonum divinum; atque aded quod velit peccatum. Item impossibile est quod aliquis peccet sine iudicio practico, quo iudicetur hic & nunc esse appetendum aliquid, quod ad Deum non sit ordinabile: Sed implicat tale iudicium cum beatifica visione conjungi: nam illa est perfectum iudicium, quo beatus speculativè & practicè iudicat Deum esse super omnia amandum, & omnia ad ipsum esse ordinanda: Ergo peccatum actuale non potest, etiam de absoluta potentia, cum beatifica visione componi.

81. Confirmatur: Ideò odium Dei cum beatifica visione conjungi nequit, quia stante visione non potest voluntati proponi Deus sub ratione mali; cum per illam proponatur & repræsentetur ut summum bonum: At etiam repugnat quod stante visione voluntati ut bonum proponatur aliquod objectum, avertens aut divertens à Deo; cum beatus evidenter iudicet per illam nihil esse bonum nisi in ordine ad Deum: Ergo repugnat cum visione beatifica quodvis peccatum actuale, non minùs quàm odium Dei conjungi.

82. Confirmatur ampliùs: Prudentia infusa non potest simul esse cum peccato, ut docet S. Thomas 2. 2. qu. 47. art. 13. Ergo nec visio clara Dei; quæ speculativè & practicè perfectior est prudentià infusà, imò eminenter continet omne id quod habet actus prudentiæ.

83. Deinde suadetur conclusio specialiter de amore beatifico: Ille enim est formalis conversio actualis ad Deum, cum virtuali ad minus displicentia omnis divertentis ab ipso: Atqui cum conversione actuali stare non potest de potentia etiam absoluta aversio actualis à Deo, quæ in peccato mortali invenitur; nec etiam cum virtuali displicentia cuiuscumque objecti divertentis à Deo, actualis diversio competens veniali peccato: Ergo nec peccatum mortale, nec est veniale est compatibile cum amore beatifico, etiam de potentia Dei absoluta.

84. Denique probari potest conclusio ratione generali. Non potest Deus de potentia ordinaria actuale peccatum cum visione & amore beatifico conjungere: Ergo neque de extraordinaria

A & absoluta. Antecedens conceditur ab Adversariis, & patet ex dictis articulo præcedenti. Consequentia sic probatur: Ea quæ Deus miraculosè, ac de potentia extraordinaria & absoluta operatur, illi ut speciali auctori aut conservatori attribuuntur: Sed repugnat conjunctionem actualis peccati cum visione & amore beatifico, Deo ut auctori aut conservatori speciali attribui: Ergo & illa de absoluta potentia simul conjungi. Major patet, Minor probatur. Producentis aut conservans speciali concursu unionem ac similitatem duorum extremorum, attingit utriusque existentiam: Sed repugnat Deum, ut auctorem aut conservatorem specialem, attingere existentiam peccati, tam in fieri, quàm in conservari; aliàs illi, vel ut producenti, vel ut conservanti, attribueretur peccatum: Ergo repugnat conjunctionem actualis peccati cum visione & amore beatifico, Deo ut auctori aut conservatori speciali adscribi.

§. II.

Alia difficultas expeditur.

Dico secundò: Peccatum etiam habituale de absoluta potentia non posse cum beatifica visione componi.

Probatur primò: Impossibile est per quamcumque potentiam, quod homo simul habeat duos ultimos fines simpliciter, etiamsi unum habeat actualiter, & alium solum habitualiter, ut supra ostensum est: Sed videns Deum, habet illum actualiter pro ultimo fine simpliciter; cum visio beatifica sit Dei ut ultimi finis adeptio: qui verò est in statu peccati, in creaturam ut ultimum finem habitualiter conversus est: Ergo repugnat peccatum habituale cum beatifica visione conjungi.

Probatur secundò: Quæ Deus miraculosè & de potentia extraordinaria & absoluta operatur, illi ut speciali auctori vel conservatori tribuuntur; si enim de absoluta potentia impediret v. g. ne calor ignis expelleret frigus ab aqua, conservatio frigoris illi ut speciali auctori tribueretur: Sed repugnat conjunctionem peccati habitualis cum beatifica visione attribui Deo ut speciali auctori; alioquin, ut supra arguebamus, existentia aut conservatio peccati illi ut auctori speciali tribueretur, quod infinite ejus sanctitati repugnat: Ergo implicat peccatum habituale, de potentia Dei extraordinaria & absoluta, cum beatifica visione componi.

Probatur tertio, ratione fundamentali, quæ virtualiter est triplex: Peccatum enim habituale, seu macula peccati, tria importat, scilicet privationem gratiæ, aversionem à Deo ut ultimo fine, & quod talis privatio & aversio sit voluntaria, seu ex præcedenti actu voluntatis causata: Sed visio beatifica hæc tria virtualiter saltem excludit: Ergo cum peccato habituali impossibile est. Major supponitur ex tractatu de peccatis; Minor verò quantum ad singulas partes breviter suaderi potest. Et primò, quod visio privationem gratiæ virtualiter excludat, sic ostenditur. Actus necessariò supponens in subjecto à quo elicitur gratiam sanctificantem, ejus privationem implicite saltem & virtualiter excludit: Sed visio beatifica gratiam sanctificantem in subjecto à quo elicitur, necessariò & indispensablem supponit: Ergo ejus privationem virtualiter saltem excludit. Major patet: gratia

enim sanctificans sui privationem formaliter expellit; sicut lux formaliter expellit tenebras, & quælibet forma sui privationem: Ergo actus necessariò & indispensabiliter supponens in subiecto à quo elicitur gratiam habitualement, virtualiter saltem, ejus privationem excludit, & cum ea impossibilis est. Minor verò, in qua est difficultas, sic probatur. Actus perfectè vitalis vitalitate supernaturali, necessariò supponit in subiecto à quo elicitur, principium radicale vitæ supernaturalis: Sed visio beatifica est actus perfectè vitalis vitalitate supernaturali; unde in Scriptura *visio aeterna* sæpè appellatur; & gratia sanctificans est principium radicale vitæ supernaturalis, cum illa teneat locum substantiæ supernaturalis, & sit prima radix virtutum & donorum supernaturalium, quæ sunt principia proxima actuum supernaturalium, quibus homo in actu secundo vivit vitâ supernaturali: Ergo visio beatifica necessariò & indispensabiliter supponit in subiecto à quo elicitur, gratiam sanctificantem. Minor est certa, quoad utramque partem. Major verò declaratur & probatur exemplo actuum vitalium ordinis naturalis: Intellectio enim v. g. necessariò & indispensabiliter supponit in subiecto à quo elicitur, principium radicale vitæ naturalis, scilicet animam rationalem; & idem dic de volitione, visione, comestione, & aliis operationibus vitalibus ordinis naturalis: unde cum de vita supernaturali eodem modo, proportionem servata, philosophandum sit, ac de vita naturali (gratia enim non destruit naturam, sed perficit) dicendum est, actus perfectè vitales vitalitate supernaturali, necessariò & indispensabiliter supponere in subiecto à quo eliciuntur principium radicale vitæ supernaturalis, quod aliud esse non potest quàm ipsa gratia sanctificans. Ex quo inferes Deum non posse, etiam de absoluta potentia, elevare hominem existentem in peccato mortali ad visionem beatificam, nisi priùs, saltem naturâ, gratiam sanctificantem illi infundat; alioquin simul viveret & non viveret vitâ perfectè supernaturali: sicut non potest facere quòd corpus mortuum operationes vitæ naturalis exerceat, nisi priùs naturâ animam illi infundat.

88. Secunda pars Minoris principalis, quæ asserit visionem beatificam, aversionem à Deo ut ultimo fine virtualiter saltem excludere, & cum ea non posse componi, facile suadet. Visio enim beatifica est adeptio ultimi finis, seu perfectissima cum Deo ut ultimo fine conjunctio, ut patet ex dictis disputatione præcedenti: Sed consecutio ultimi finis, seu perfectæ cum Deo ut ultimo fine conjunctio, separationem & aversionem à Deo ut ultimo fine excludit, & cum ea impossibilis est, etiam de absoluta Dei potentia: Ergo & visio beatifica.

Neque dici potest, solum intellectum beati uniti Deo tanquam ultimo fini per visionem beatificam, non autem voluntatem; atque ita voluntatem posse ab illo manere habitualiter aversam. Nam contra est, quòd intellectus non solum facit finem præsentem sibi, sed etiam toti supposito, & consequenter voluntati, saltem mediâtè: unde sicut repugnat lapidem immobiliter conjungi centro, & simul ab eo recedere & elongari; ita implicat beatum immobiliter conjungi Deo ut ultimo fini per visionem beatificam, & simul ab eo manere habitualiter aversum & separatam per peccatum habituale in voluntate existens.

89. Tertia pars Minoris principalis, quæ dicit visionem beatificam, rationem voluntarij, in peccato habituali inclusam, virtualiter saltem destrui, sic ostenditur. Non potest visio clara Dei non destrui virtualiter illud quod amor beatificus destruit formaliter: Sed amor beatificus destruit formaliter rationem voluntarij ad peccatum habituale pertinentem: Ergo visio Dei eandem destruet virtualiter. Minor est certa: quia voluntaria prosecutio summi boni, destruit necessariò voluntariam prosecutionem cujuscumque objecti peccaminosi, sibi directè oppositam. Major verò probatur: Forma virtualiter continens aliam, virtualiter præstat effectum ejus formalem: Sed visio clara Dei est forma virtualiter continens amorem beatificum, cujus est radix, & unus ex effectibus formalibus amoris beatifici est destrui rationem voluntarij, ad peccatum habituale pertinentem: Ergo visio beatifica hoc ipsum virtualiter præstabit.

S. III.

Solvuntur objectiones.

90. **O**BJICES primò contra primam conclusionem: Non minùs repugnat beatitudini tristitia seu dolor actualis, quàm actuale peccatum; sicut enim beatitudo excludit malum culpæ, ita & malum pœnæ: Sed de potentia absoluta, tristitia seu dolor actualis cum beatitudine essentiali, seu visione beatifica, compossibilis est; ut patet in Christo, in quo fuit summa tristitia, & dolor, licet ab instanti suæ conceptionis esset beatus & comprehensor: Ergo etiam actuale peccatum, cum beatitudine seu clara Dei visione potest subsistere.

91. Respondeo negando Majorem: tum quia peccatum repugnat beatitudini, ratione visionis beatificæ, quæ cum sit ejus essentia, seu ratio formalis constitutiva, ab ea inseparabilis est: dolor verò seu tristitia illi repugnat ratione gaudij, seu delectationis beatificæ, quæ cum non sit essentia beatitudinis, sed tantum ejus proprietas, de potentia absoluta ab ea separari potest. Tum etiam, quia tristitia seu dolor non importat aversionem ab ultimo fine, nec procedit ex judicio & dictamine erroneo, sicut peccatum, sed tantum importat defectum aliquem naturæ, sive innatum, sive illatum, & aliquid ipsi disconveniens; non est autem implicancia seu repugnantia, quòd visio beata sit simul cum aliquo defectu aut re aliqua disconveniensi ipsi naturæ; quia naturam in omnibus esse reparatam & perfectam, non est ipsa essentia beatitudinis, sed effectus ejus, pertinetque ad statum ejus accidentalem, non verò ad substantiam: bene tamen implicat aversionem ab ultimo fine, & judicium seu dictamen erroneum, cum beatifica visione subsistere, ut satis supra ponderatum est.

92. **O**BJICES secundò: Potentia ad peccandum est de essentia libertatis creatæ, vel saltem ejus pars aut complementum: Sed in beatis remanet perfectæ libertas: Ergo & potentia ad peccandum.

Respondeo negando Majorem: potentia enim ad peccandum, neque est de essentia libertatis creatæ, neque ejus perfectio, aut complementum, sed potius aliquis defectus illi conveniens per accidens, & prout est in subje-